

4. Лемеш В. Н., Аликулова Л. Б. Контроль качества аудита в Беларуси // Экономический рост Республики Беларусь: глобализация, инновационность, устойчивость : материалы Междунар. науч.-практ. конф. (г. Минск, 16 мая 2019). Минск : БГЭУ, 2019. С. 215–216.

5. Лемеш В. Н. Аудит : пособие. 4-е изд., перераб. и доп. Минск : Амалфея, 2020. 292 с.

6. Лемеш В. Н. Контроль и аудит : учеб. пособие. 2-е изд., перераб. и доп. Минск : Амалфея, 2020. 340 с.

7. Лемеш В. Н. Оценка качества работы аудиторов в Республике Беларусь // Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Тернопіль, 27 груд. 2019 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 274 с.

8. Об оценке качества работы аудиторских организаций, аудиторов, осуществляющих деятельность в качестве индивидуальных предпринимателей, аудиторов : Постановление М-ва финансов Республики Беларусь от 18.10.2019 № 59. URL: http://pravo.by/upload/docs/op/W21934905_1577221200.pdf (дата обращения: 17.03.2020).

УДК 658.5

Гончаренко А. С., аспірант

Науковий керівник: Журавльова І. В., д.е.н., професор

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА»

Капітал є одним із найважливіших понять функціонування та розвитку економічної системи. Капітал посідає головне місце в системі розподілу і перерозподілу, а також споживання матеріальних благ, тому що саме йому належить ця функція. Упродовж багатьох століть науковці трактують поняття «капітал» як складну, неоднозначну категорію, але разом з тим тема капіталу та його структури залишилась актуальною в процесі активного розвитку економіки. Для уточнення змісту поняття «капітал підприємства» пропонується використання методу морфологічного аналізу [1].

Для цього на основі аналізу літературних джерел, де подані визначення змісту досліджуваного поняття, сформуємо варіанти істотних ознак Z_i , що формують їх зміст з точки зору забезпечення протидії розвитку криз (табл. 1).

Відповідно до технології морфологічного аналізу, сформуємо матрицю образів наукових досліджень (X_{ij}) (табл. 2) таким чином: якщо істотна ознака Z_i входить до складу визначення S_j , то $X_{ij} = 1$.

Таблиця 1 – Варіанти істотної ознаки

Z _j	Ключові слова
Z ₁	Фінансові ресурси, пущені в обіг
Z ₂	Засоби, вкладені в суб'єкт господарювання з метою отримання прибутку
Z ₃	Фінансові ресурси, які використовуються на розвиток виробничого процесу
Z ₄	Фінансові кошти підприємства, відображені в пасиві балансу
Z ₅	Постійно відтворювані багатства сільського господарства
Z ₆	Частина запасів продуктів, матеріалів і знарядь, від яких очікують одержувати дохід
Z ₇	Засоби виробництва
Z ₈	Самозростаюча вартість, що включена в безперервний процес кругообігу
Z ₉	Сукупність проміжних продуктів
Z ₁₀	Продукти минулої праці які використовуються в дійсному часі
Z ₁₁	Запас, який знаходиться в постійному русі – в обороті, приносить дохід
Z ₁₂	Запас благ як інвестиційний ресурс
Z ₁₃	Сукупність цінностей для здійснення господарської діяльності
Z ₁₄	Об'єкт регулювання з боку державних установ
Z ₁₅	Кошти для подальшого отримання прибутку
Z ₁₆	Фактор виробництва, що включає статті пасиву балансу

Таблиця 2 – Матриця образів наукових досліджень (морфологічний ящик)

	Z ₁	Z ₂	Z ₃	Z ₄	Z ₅	Z ₆	Z ₇	Z ₈	Z ₉	Z ₁₀	Z ₁₁	Z ₁₂	Z ₁₃	Z ₁₄	Z ₁₅	Z ₁₆
S1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
S2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0
S3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1
S4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
S5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S6	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S7	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1
S8	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
S9	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
S10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
S11	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
S12	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
S13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
S14	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
S15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
S16	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1

За даними табл. 2 доцільним уявляється розрахунок міри схожості визначень між собою та міри включення, тобто наявності певних істотних ознак одного визначення в іншому за формулами, поданими в табл. 3.

Таблиця 3 – Формули для визначення міри схожості та міри включення

Показник	Формула розрахунку	Зміст складових формули
Міра схожості ($C(S_{i_1}, S_{i_2})$)	$C(S_{i_1}, S_{i_2}) = \frac{\sum_{j=1}^n x_{i_1j} x_{i_2j}}{\sum_{j=1}^n x_{i_1j} + \sum_{j=1}^n x_{i_2j}},$	де i_1, i_2 – номери двох визначень, що перевіряються на схожість; x_{i_1j} та x_{i_2j} – значення елементів матриці образів наукових досліджень Z_{ij} для двох визначень відповідно; j – номери істотної ознаки).
Міра включення ($W_{i_1 i_2}(S_{i_1}, S_{i_2})$)	$W_{i_1 i_2}(S_{i_1}, S_{i_2}) = \frac{\sum_{j=1}^n x_{i_1j} x_{i_2j}}{\sum_{j=1}^n x_{i_2j}}.$	

Результат розрахунку значень матриці міри схожості подано у табл. 4.

Таблиця 4 – Матриця міри схожості визначень

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15	S16
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
S1	1	0	0	0	0	0	0	0	0,17	0	0	0,2	0	0	0	0
S2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,13	0,17	0	0,2	0
S3	0	0	1	0	0	0,2	0	0	0	0,2	0	0	0,17	0	0	0,13
S4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17
S5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S6	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S7	0	0,13	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0,17	0	0	0
S8	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
S9	0	0	0	0	0,25	0	0	0	1	0	0,2	0	0	0	0	0
S10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
S11	0	0	0	0	0	0	0	0	0,2	0	1	0	0	0	0	0
S12	0,14	0	0	0,17	0	0	0	0	0	0	0,17	1	0	0	0	0
S13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,17
S14	0	0,17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
S15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
S16	0	0	0	0,17	0	0	0	0	0	0,20	0	0	0,17	0	0	1

Матриця міри включення визначень подана у вигляді табл. 5.

Таблиця 5 – Матриця міри включень визначення

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15	S16
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
S1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,25	0	0	0	0
S2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	0,5	0	1	0
S3	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0,25	0	0	0,25	0	0	0,25
S4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5
S5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S6	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S7	0	0,25	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0,25	0	0	0
S8	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
S9	0	0	0	0	0,33	0	0	0	1	0	0,33	0	0	0	0	0
S10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
S11	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	1	0	0	0	0	0
S12	0,33	0	0	0,25	0	0	0	0	0	0	0,25	1	0	0	0	0
S13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,5
S14	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

Продовження таблиці 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
S15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
S16	0	0	0	0,25	0	0	0	0	0	0,25	0	0	0,25	0	0	1

Аналіз проведених розрахунків показав, що серед розглянутих найбільш повним та змістовним є визначення Селезньова В. В. (S_3), також варто виділити твердження Н. А. Русак та В. А. Русак, Дж. Кларка, Є. Ф. Брігхема . Отже, можна зробити висновок, що капітал підприємства – це фінансові ресурси, що знаходяться у постійному обороті, відображаються у пасиві балансу та приносять прибуток і використовуються для здійснення господарської діяльності.

Список літератури

1. Сухорукова О. А., Клевцова М. Г. Применение морфологического анализа для развития региональных исследований. *Экономический анализ: теория и практика*. 2007. № 10. С. 11–15.

2. Селезньов В. В. Основи ринкової економіки України : навч. посіб. Київ : А.С.К., 2012. 656 с.

УДК 336

Грицишин О. П., студентка

Науковий керівник: Татарин Н. Б., к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансового менеджменту

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТОВАРІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Товар – усе, щоможезадовольнити потреби і пропонується ринком з метою привернення уваги, придбання, використання або споживання [1]. Торговельна діяльність в Україні нині є однією з найпоширеніших форм підприємництва. У статутних документах будь-якого підприємства в якості виду підприємницької діяльності найчастіше вказується торгівля.

Вагомий внесок у розвиток теорії, методології та організації обліку товарних операцій в підприємствах роздрібної торгівлі внесли такі вітчизняні вчені, як, зокрема, В.І. Бачинський, О.М. Брадул, В.О. Іваненко [4], Ю.А. Верига, А.С. Ярошенко [5], В.Г. Горелкін, О.В. Фоміна [5], Л.М. Котенко, А.М. Кузьмінський, О.М. Чабанюк [4], Н.М. Ткаченко, Гура Н.О., а також такі представники зарубіжної наукової школи, як, зокрема, Х. Андерсон, С.І. Волков, Д. Колдуелл, Н.С. Макарова, Б. Нідлз, А.Ш. Моргуліс, В.Ф. Палій, В.І. Подольський, Ю.А. Ратміров, Я.В. Соколов.

Облік товарів і тари в торговельних підприємствах України ведеться на рахунку 28 «Товари». На цьому рахунку ведеться облік руху товарно-матеріальних цінностей, придбаних для продажу без переробки, й одержання нового продукту за первісною вартістю, або за цінами реалізації. За дебетом